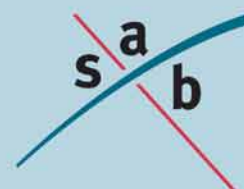

quick scan flora en fauna

Landgoed Grootstal Malden

gemeente Heumen

Datum: 19 januari 2009
Projectnummer: 80585

INHOUD

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen	1
2	Wettelijke kader	3
2.1	Gebiedsbescherming	3
2.2	Soortenbescherming	3
3	Toetsing	5
3.1	Onderzoeksmethodiek	5
3.2	Beschermde gebieden	5
4	Conclusie	11
4.1	Gebiedsbescherming	11
4.2	Soortenbescherming	11
4.3	Consequenties	12
4.4	Aanbevelingen	12
	bijlage 1: globaal overzicht van de gegevens van Het Natuurloket	1
	bijlage 2: geraadpleegde bronnen	1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In Malden (gemeente Heumen, provincie Gelderland) bestaat het voornemen bestaande schuur uit te breiden op het landgoed Grootstal aan de St. Jacobsweg en een agrarisch bouwperceel toe te kennen aan de locatie. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd is toetsing aan de natuurregelgeving. Voorliggende quick scan flora en fauna is opgesteld door SAB Arnhem B.V. en geeft een eerste inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving in het plangebied.

Afbeelding 1: rechts: uitsnede uit topografische kaart (1:25.000). Links, luchtfoto (Google Earth). De rode omlijning geeft de ligging van het plangebied weer.

Voordat ruimtelijke ingrepen mogen plaatsvinden, moet eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet en eventuele andere natuurregelgeving. Bij deze activiteit moet rekening gehouden worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken zijn gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied is beoordeeld op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit heeft geresulteerd in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 Gebiedsbeschrijving en beoogde ingrepen

Malden, (gemeente Heumen) is gelegen aan de rand van Nijmegen in een bosrijke omgeving. De bodem bestaat uit pleistoceen zand en is vrij voedselarm. Het gebied waarin het plangebied is gelegen wordt begrensd door de bebouwde kom van Malden in het zuiden, het Maas-Waal kanaal in het westen, de bebouwde kom in het noorden en bosgebied Heumensoord in het oosten. Het plangebied is een deel van het Landgoed Grootstal en wordt begrensd door landelijk gebied behorende bij het landgoed. De beoogde ingrepen bestaan uit de uitbreiding van een bestaande schuur met ca 118 m². De gevel van de bestaande schuur waartegen gebouwd gaat worden, zal

worden aangetast. De vegetatie met alle daarin voorkomende diersoorten ter plaatse van de aanbouw, zullen verdwijnen.

Afbeelding 2: impressie van nieuwe aanbouw (bron: onbekend).

Afbeelding 3: Impressie huidige situatie van het plangebied (Foto's: SAB Arnhem)

2 Wettelijke kader

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 Gebiedsbescherming

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen. Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegde gezag.

2.2 Soortenbescherming

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend. De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te veront-rusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

1 beschermingscategorie 1:

Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;

2 beschermingscategorie 2:

Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.

Als wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode geldt deze naast de bovengenoemde soorten ook voor vogels. In een dergelijke gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;

3 beschermingscategorie 3:

Voor ongeveer honderd zeldzame soorten geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 Toetsing

3.1 Onderzoeksmethodiek

Het Natuurloket geeft in het kilometerhok waarbinnen het plangebied en haar invloedsgebied is gelegen (186 - 424), het voorkomen van beschermde zoogdieren weer (Bijlage 1). Binnen het kilometerhok zijn alleen de planten goed onderzocht. Omdat het plangebied maar een klein onderdeel uitmaakt van het betreffende kilometerhok en omdat de kwaliteit van de beschikbare Natuurloketgegevens in dit geval weinig toegevoegde waarde hebben, is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar de quick scan vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog van SAB Arnhem B.V.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder onder andere gebruik gemaakt van verspreidingsgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, *et al.*, 1997) en diverse websites die informatie verschaffen omtrent de verspreiding van soorten. Deze bronnen vermelden soortgegevens uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het globale gegevens betreft. Bijlage 2 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

In november 2008 heeft een ecooloog van SAB Arnhem B.V. het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

3.2 Beschermde gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied Landgoed Grootstal aan de St. Jacobsweg te Malden ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied ligt op een afstand van meer dan 4 kilometer (hemelsbreed gemeten). Gezien de afstand, de afwezigheid van een directe verbinding of andere relatie met het beschermde gebied en de afwezigheid van overeenkomstig habitat zijn negatieve effecten op het beschermde gebied uit te sluiten. Er zijn alleen lokaal effecten te verwachten op flora en fauna.

Ecologische Hoofdstructuur

Het plangebied Landgoed Grootstal aan de St. Jacobsweg te Malden ligt in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het huidige Landgoed Grootstal is een passend onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) door de instandhouding van de karakteristieke waarden en het extensieve grondgebruik.

De landschaps- en natuurwaarden samen met de ligging in de EHS zijn van invloed op de ambitie voor het landgoed. Dit blijkt onder andere uit de plannen voor de aanleg van een ecologische perenboomgaard. Door de gestelde ambities van het landgoed zijn negatieve effecten op de EHS uit te sluiten.

Voorkomen van beschermde soorten

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

Vaatplanten

Binnen het plangebied zijn geen potentiële natuurlijke groeiplaatsen voor strikt beschermde planten aanwezig. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit een oude hoogstamboomgaard met een ondergroei van extensief beheerd grasland. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen algemene soorten waargenomen zoals Kweek (*Elytrigia repens*), Engels raaigras (*Lolium perenne*), Kropaar (*Dactylus glomerata*), Vogelmuur (*Stellaria media*) en Grote brandnetel (*Urtica dioica*). Dergelijke soorten wijzen op een voedselrijk ecosysteem. Bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Strikt beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaatsen betreft.

Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992) komen in de omgeving van het plangebied soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Bosspitsmuis (*Sorex spec.*), Dwergspitsmuis (*Sorex minutus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*), Mol (*Talpa europaea*), Vos (*Vulpes vulpes*), Hermelijn (*Mustela erminea*), Wezel (*Mustela nivalis*), Bunzing (*Mustela putorius*), Wild zwijn (*Sus scrofa*), Damhert (*Cervus dama*), Ree (*Capreolus capreolus*), Rosse woelmuis (*Clethrionomys glareolus*), Woelrat (*Arvicola terrestris*), Aardmuis (*Microtus agrestis*), Veldmuis (*Microtus arvalis*), Dwergmuis (*Microtus minutus*), Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), Haas (*Lepus europaeus*), Konijn (*Oryctolagus cuniculus*) en de meer strikt beschermde soorten Eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), Waterspitsmuis (*Neomys fodiens*), Steenmarter (*Martes foina*), Boomarter (*Martes martes*) en Das (*Meles meles*) voor. Uit gesprekken met omwonenden blijkt de steenmarter veelvuldig in het gebied voor te komen.

Binnen het plangebied is hoogstamboomgaard met een extensief beheerde ondergroei van grassen aanwezig. Op diverse plaatsen zijn rommelhoekjes te vinden. Vaste rust- en verblijfplaatsen van algemeen voorkomende soorten als Egel (*Erinaceus europaeus*), Huisspitsmuis (*Crocidura russula*) en Mol (*Talpa europaea*) zijn niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn sporen aangetroffen van Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*), zie Afbeelding 4.

Eekhoorn

Gezien de afwezigheid van voldoende naaldbomen, eiken en/of beuken (voedselbomen) en de aard van het omliggende gebied (open gebied met houtwallen) is het onwaarschijnlijk dat de eekhoorn in het plangebied voorkomt.

Steenmarter

De strikt beschermde steenmarter komt volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992) voor in de omgeving het plangebied. De steenmarter is een soort die voorkomt in of nabij grote steden, dorpen en boerenerven, en lijkt zich aan de menselijke bebouwing te hebben aangepast. Uit diverse waarnemingen uit de buurt blijkt dat steenmarters gebruik maken van de omgeving. Het plangebied zelf is echter niet geschikt voor steenmarters door de ontoegankelijkheid van de schuur. De locatie waar de bouw is beoogd, voldoet niet aan de habitateisen van de steenmarter (kort gras, zonder schuilmogelijkheden). Negatieve effecten van de beoogde plannen op vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarters zijn niet te verwachten.

Afbeelding 4: graafsporen van Bosmuis (Apodemus sylvaticus) op de trap naar de kelder. Dergelijke bergjes aarde voor de ingang van een hol zijn onmiskenbaar (Foto: SAB Arnhem).

Boommarter

De boommarter komt hoofdzakelijk in bebost gebied met een voorkeur voor naaldbos of gemengd bos voor; soms ook in meer open terrein, mits voldoende bosjes en lijnvormige elementen als heggen en houtwallen aanwezig zijn. Het is een erg schuwe soort. Op basis van de huidige biotoop (relatief open landschap met houtwallen en een hoogstamboomgaard), is het voorkomen van de boommarter uit te sluiten binnen het plangebied.

Das

Dassen gebruiken het plangebied als foerageergebied. In de omgeving zijn dassen in het recente verleden waargenomen. Het plangebied maakt echter slechts een klein onderdeel uit van het totale gebied. De locatie voor de beoogde uitbouw is voor de das van marginaal belang. Na de ingreep is het gebied in dezelfde mate geschikt als foerageergebied voor dassen. Negatieve effecten op vaste rust en verblijfplaatsen van dassen of op belangrijke onderdelen van het leefgebied (foerageergebied) zijn niet te verwachten.

Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Limpens *et al.*, 1997) komen in de omgeving van het plangebied Franjestaart (*Myotis nattereri*), Watervleermuis (*Myotis daubentonii*), Meervleermuis (*Myotis dasycneme*), Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), Rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en Gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) voor. Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd in de Flora- en faunawet.

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast zijn soorten die van beide elementen gebruik maken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten en spleten en achter loshangende schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

In het plangebied staat slechts een enkel gebouw namelijk de schuur die uitgebreid gaat worden. Het betreft hier een gebouw met een ongeïsoleerde kap en enkelsteen- se muren zonder spouw. Het gebouw is niet geschikt voor gebouwbewonende vleermuissoorten. In het plangebied is een voormalige opslagkelder aanwezig. Deze kelder is van dusdanige slechte kwaliteit dat deze gesloopt gaat worden. De kelder is geïnspecteerd op aanwezigheid van vleermuizen. De kelder is daarbij ingeschikt bevonden door de hoge verstoringsgraad, aanwezigheid van tocht en de geringe hoogte. Negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten vleermuizen zijn niet te verwachten.

De uitbreiding van de schuur vindt plaats in een hoogstamboomgaard. Ter plaatse van de uitbreiding staan geen bomen. Volgens de bouwtekening blijft men op geruime afstand van de bomen. De dichtstbijzijnde bomen zijn geïnspecteerd op geschikte schuilplaatsen voor boombewonende vleermuizen. Deze bomen zijn niet geschikt gevonden als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen. Negatieve effecten op boombewonende vleermuizen zijn niet te verwachten.

Ten westen en ten oosten van het plangebied liggen lijnvormige elementen met een hoogopgaande, groene structuur. Dergelijke elementen kunnen door vleermuizen worden gebruikt als vaste vliegroutes. Deze lijnvormige elementen worden niet aangetaast. Het plangebied en de directe omgeving zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Ook na de uitvoering van de beoogde plannen blijft het gebied geschikt. Negatieve effecten op vleermuizen zijn niet te verwachten.

Vogels

De omgeving van het plangebied met bomen, houtwallen en heggen is geschikt als broedgelegenheid voor veel vogels. Tijdens het verkennende veldbezoek zijn alleen Merel (*Turdus merula*), Koolmees (*Parus major*), Pimpelmees (*Parus caeruleus*), Gaai (*Garrulus glandarius*) en Ekster (*Pica pica*) waargenomen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste

verblijfplaatsen. In het beheer van het landgoed wordt goed rekening gehouden met de broedperiode.

Sommige vogelsoorten zoals uilen en spechten gebruiken hun nesten jaarrond als verblijfplaats. Ook buiten het broedseizoen hebben nesten van deze vogels een beschermde status. Tevens zijn nesten van in bomen broedende roofvogels jaarrond beschermd. Het plangebied ligt in geschikt leefgebied van Steenuil (*Athene noctua*). Deze beschermde soort is ook goed vertegenwoordigd in de omgeving. Gezien de kleine ingreep in het leefgebied, de hoeveelheid en geschiktheid van het leefgebied in de omgeving, de situatie na de uitvoering van de plannen en het beheer van het landgoed, zijn significante, negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van de beoogde plannen op Steenuil (*Athene noctua*) niet te verwachten. Bovendien is men met het kleine aanpassingen van het beheer van plan om de populatie steenuilen in het gebied te versterken, onder andere ten behoeve van educatieve doeleneinden. Negatieve effecten van de beoogde plannen op jaarrond beschermde soorten zijn niet te verwachten.

Amfibieën

Stichting RAVON (Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland) verzamelt verspreidingsgegevens van reptielen, amfibieën en vissen en publiceert deze jaarlijks op het internet (www.ravon.nl). Volgens RAVON komen in de omgeving van het plangebied amfibieën voor zoals Alpenwater salamander (*Mesotriton alpestris*), Kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*), Gewone pad (*Bufo bufo*), Bruine kikker (*Rana temporaria*), Bastaardkikker (*Rana klepton esculenta*) en de meer strikt beschermde soorten Kamsalamander (*Triturus cristatus*), Knoflookpad (*Pelobates fuscus*), Rugstreeppad (*Bufo calamita*), Heikikker (*Rana arvalis*) en Poelkikker (*Rana lessonae*) voor.

Aangezien binnen en in de omgeving van het plangebied geen watervoerende elementen aanwezig zijn, is het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen van meer strikt beschermde amfibieënsoorten uit te sluiten. Strikt beschermde soorten stellen strikte eisen aan hun leefomgeving en blijven het gehele jaar door dicht bij hun voortplantingswater (met uitzondering van de rugstreeppad, *Bufo calamita*).

Algemene soorten, zoals bruine kikker (*Rana temporaria*) en gewone pad (*Bufo bufo*), die na de metamorfose op het land naar voedsel gaan zoeken, zijn gezien de binnen het plangebied gelegen biotopen niet uit te sluiten. Deze soorten kunnen grote afstanden afleggen. Omdat de dieren op het land overwinteren, is het ook mogelijk dat er dieren in de winterperiode binnen het plangebied aanwezig zijn. Voor deze soorten, die onder het eerste lichte beschermingsregime vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Negatieve effecten op strikt beschermde soorten amfibieën zijn niet te verwachten.

Reptielen

Reptielen zijn over het algemeen gebonden aan structuurrijke vegetatie, vaak gelegen in weinig verstoorde biotopen. Soorten als ringslang (*Natrix natrix*) en levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) kunnen voorkomen in gebieden met een relatief hoge verstoringsgraad. Volgens RAVON zijn Hazelworm (*Anguis fragilis*), Zandhagedis (*Lacerta agilis*), Levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en Gladde slang (*Coronella austriaca*) wel eens in de omgeving waargenomen. Op basis van de binnen het plangebied aanwezige biotopen (hoogstamboomgaard met extensief beheerde ondergroei

van grassen) is het voorkomen van reptielen niet waarschijnlijk. Negatieve effecten zijn niet te verwachten.

Vissen

Omdat in het plangebied geen permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, is de aanwezigheid van vissen uitgesloten.

Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in het plangebied voor. Overige strikt beschermde soorten als mollusken en weekdieren zijn ook niet te verwachten gezien de biotopen.

4 Conclusie

In het plangebied Landgoed Grootstal te Malden (gemeente Heumen, provincie Gelderland) zal een bestaande schuur (1917) worden uitgebreid ten dienste van de agrarische en educatieve functie van het landgoed en wordt een agrarisch bouwperceel toegekend. Voordat deze ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op de beschermde gebieden. Het plangebied te Malden ligt niet in of nabij een gebied dat is aangewezen in het kader van de NB-wet. Het dichtstbijzijnde beschermde natuurgebied ligt op meer dan 4 kilometer afstand (hemelsbreed gemeten). Gezien de afstand, de aard van het tussenliggende gebied en de kleinschaligheid van de ingreep zijn negatieve effecten op beschermde natuurgebieden uit te sluiten.

Het Landgoed Grootstal is een passend onderdeel van de EHS door de instandhouding van de karakteristieke waarden en het extensieve grondgebruik. Gezien de kleinschaligheid van de ingreep en de situatie na realisatie zijn geen negatieve effecten op de EHS te verwachten. Bovendien wordt in het beheer terdege rekening gehouden met de EHS.

Gebiedsbescherming is op deze locatie niet aan de orde.

4.2 Soortenbescherming

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen door de ingreep worden aangetast (verwijderd, ongeschikt gemaakt) of dieren opzettelijk worden verontrust. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. Invloeden die leiden tot een verminderde geschiktheid van het plangebied als bijvoorbeeld foerageergebied zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij het een zodanig belang betreft dat bij het wegvallen van deze functie ook de vaste rust- en verblijfplaatsen van soorten niet langer kunnen functioneren.

Door de groundbewerking en de nieuwbouw, zullen alle aanwezige soorten negatieve effecten ondervinden van de ingreep. Voor de meeste soorten is dit tijdelijk van aard. In de toekomst zal waarschijnlijk een deel van het plangebied weer geschikt zijn als leefgebied.

De meeste van deze soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet worden aangevraagd. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn beschermde soorten uit te sluiten binnen het plangebied. Het plangebied is een onderdeel van het leefgebied van Steenuil (*Athene noctua*). Gezien de kleinschaligheid van de ingreep, de situatie na realisatie van de aanbouw, het beheer van het landgoed en de aanwezigheid van veel alternatief leefgebied in de omgeving, zijn negatieve effecten op (belangrijke delen van het leefgebied van) Steenuil (*A. noctua*) niet te verwachten.

Tevens kunnen bij de start van werkzaamheden in het broedseizoen, broedende vogels worden verstoord, of hun nesten worden aangetast. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.

4.3 Consequenties

Deze verkennende quick scan flora en fauna, op basis van een eenmalig veldbezoek, heeft aangetoond dat de beoogde uitbreiding van de schuur op Landgoed Grootstal te Malden, geen significante negatieve effecten heeft op vaste rust- en verblijfplaatsen van strikt beschermde soorten. Er hoeft geen nader onderzoek te worden uitgevoerd.

Verder is een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels (half maart tot half juli) mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. Werkzaamheden tijdens deze periode zouden leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
 - geen verlichting gedurende de nacht ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;

4.4 Aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- voor vleermuizen zouden open stootvoegen aangebracht kunnen worden in muren, of vleermuiskasten kunnen worden geplaatst in de spouw of tegen de muur op >2,5 meter hoogte in nieuw te bouwen woningen;
- het plaatsen van een nestkast voor steenuilen. Inmiddels is deze procedure al in gang gezet.
- het planten van bomen en struiken voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- er kunnen nestpannen of neststenen worden aangebracht ten behoeve van gierzwaluwen. Deze beschermde soort verliest steeds meer nestmogelijkheden;
- ook geen gevelverlichting gebruiken gedurende de nacht nadat de bouw is voltooid.

bijlage 1: globaal overzicht van de gegevens van Het Natuurloket

Rapportage voor kilometerhok X:186 / Y:424

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten					goed	-	1991-2007
Mossen					slecht		1997-2007
Korstmossen					niet		1992-2007
Paddestoelen				1	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren		1			matig		1997-2007
Broedvogels					niet		1996-2007
Watervogels					niet		96/97-06/07
Reptielen					niet		1992-2007
Amfibieën					niet		1992-2007
Vissen					niet		1992-2007
Dagvlinders					redelijk		1998-2008
Nachtvlinders					matig		1980-2008
Libellen					matig		1993-2007
Sprinkhanen				0	redelijk		1993-2007
Overige ongewervelden					niet		1993-2007

bijlage 2: geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. en Thissen, J.B.M. 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht.

Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Limpens, H., Mostert, K. en Bongers, W. 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht.

SOVON Vogelonderzoek 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. - Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden. Utrecht

Websites:

www.ravon.nl

www.vleermuis.net

www.natuurloket.nl

www.vogelbescherming.nl

www.minlnv.nl